

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків
2021

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. С.17.

Розробники:

Кравцов Сергій Олександрович
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 11 від 13 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 9 від 8 червня 2022 року)

Завідувач кафедри - Костянтин Гусаров, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародний комерційний арбітраж
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Кравцов Сергій Олександрович, к.ю.н., доцент кафедри цивільного процесу
Контактний телефон	067 8633009
E-mail	kravtsov_serg@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100009478018000

Анотація навчальної дисципліни

Виникнення спорів між учасниками міжнародної підприємницької діяльності, що входить в сферу застосування норм міжнародного приватного права, неминуче в принципі. На відміну від національного, міжнародне підприємництво розвивається в дуже широкому, нестійкому і іноді у важкопередбаченому просторі. Тому поява протиріч і спорів між суб'єктами підприємницької діяльності різних країн може стати фактом навіть у випадках, коли сторони щиро і послідовно прагнуть виконувати договірні зобов'язання.

Як показує практика, не існує загальновизнаного права по розгляду міжнародних комерційних спорів, немає і спеціального міжнародного суду, а також іншої міжнародної процедури по розгляду міжнародних

підприємницьких спорів.

В цих умовах в межах регулюючої дії норм міжнародного приватного права склався особливий механізм розгляду міжнародних підприємницьких спорів, що отримав найменування "міжнародний комерційний арбітраж".

Саме ці особливості і зумовили формування змісту навчального курсу «Міжнародний комерційний арбітраж». У пропонованому курсі розглядаються питання міжнародного комерційного арбітражу: поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу, види міжнародного комерційного арбітражу, правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу, визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу, процедурні питання розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем, доарбітражний порядок врегулювання зовнішньоекономічного спору, поняття загальних правил провадження у справі в міжнародному комерційному арбітражі, визнання та виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти у сфері правового регулювання порядку розгляду зовнішньоекономічних спорів в міжнародному комерційному арбітражі.

Завдання:

- формування у студентів цілісного уявлення про механізм розгляду і вирішення справ в міжнародному комерційному арбітражі, а також про його окремих елементах - прийняття позову до провадження;
- визначення компетенції третейського суду, вирішення справ по суті, визнання та виконання іноземних арбітражних рішень;
- формування теоретичних, методичних і практичних знань із розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним

арбітражем;

– поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із функціональної діагностики розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем;

– оволодіння практичними методами ефективного співробітництва із судовими та іншими компетентними органами іноземних держав

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: Теорія права, Конституційне право України, Цивільне право України, Міжнародне приватне право, Цивільний процес, Міжнародне право.

Кореквізити: «Визнання та виконання рішення іноземних судів та міжнародного комерційного арбітражу»

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД – 1. – Здійснювати професійну діяльність на основі розвиненої правосвідомості, правового мислення і правової культури;

РН НД – 2– Забезпечувати дотримання суб'єктами права законодавства в галузі міжнародного комерційного арбітражу;

РН НД – 3 – Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері міжнародного комерційного арбітражу в точній відповідності з законодавством;

РН НД – 4 – Володіти здатністю застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми, які регулюють діяльність міжнародного комерційного арбітражу в професійній діяльності;

РН НД – 5– Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу;

РН НД – 6. – Володіти навичками підготовки юридичних документів;

РН НД – 7. – Володіти здатністю поважати честь і гідність особи, дотримуватися і захищати права і свободи людини і громадянина;

РН НД – 8. – Володіти здатністю здійснювати попередження порушення законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню;

РН НД – 9. – Володіти здатністю правильно і повно відображати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації;

РН НД – 10. – Володіти готовністю брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, в тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції в сфері міжнародно - економічних правовідносин;

РН НД – 11. – Володіти здатністю тлумачити різні правові акти у сфері регулювання різних інститутів міжнародного комерційного арбітражу;

РН НД – 12. – Володіти здатністю давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	8
2	Правове регулювання міжнародного	Правове регулювання міжнародного	8

	комерційного арбітражу.	комерційного арбітражу.	
3	Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу	Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу	8
4	Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри.	Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри.	8
5	Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів під час розгляду в міжнародному комерційному арбітражі.	Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів під час розгляду в міжнародному комерційному арбітражі.	8
6	Доарбітражний порядок врегулювання спору	Доарбітражний порядок врегулювання спору	8
7	Рішення арбітражного суду (award), його значення.	Рішення арбітражного суду (award), його значення.	8
8	Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання	Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	110
2	Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного		

	арбітражу		
3	Рішення арбітражного суду (award), його значення.	Рішення арбітражного суду (award), його значення.	

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота у студентському науковому гуртку кафедри;
- наукове повідомлення за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфолію навчального курсу та його презентація;
- розробка кейсів;
- розробка схем, таблиць, слайдів з тем навчальної дисципліни;
- підготовка тематичних презентацій;
- підготовка та публікація наукових статей, тез;
- анотування наукових статей і монографій;
- здійснення аналізу законопроектів та змін до законодавства тощо.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти.

1. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>;
2. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_069;
3. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_679?nreg=994_679&find=1&text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB&x

=8&y =5#w22;

4. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_070;

5. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879;

6. European Convention on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1964/01/19640107%2002-01%20AM/Ch_XXII_02p.pdf;

7. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/056.htm>;

8. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention.html;

9. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf;

10. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;

11. Господарський процесуальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>;

12. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>;

13. 13.Закон України «Про міжнародне приватне право». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>;

14. Закон України «Про міжнародні договори України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>;
15. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>;
16. Закон України «Про третейські суди». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>;
17. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/translations/bl_ack_letter2010-ukranian.pdf;
18. Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольму. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sccinstitute.com/media/40121/arbitrationrules_ru_webbversion.pdf
19. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН. [Електронний ресурс]. – Режим http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_337;
20. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду Режим доступу: [Електронний ресурс]. – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_447;
21. Арбітражний регламент Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/NSAU/pravonsau.nsf/9f8cead0b3bf2b88c3256a910055a85c/c53b2bb37fbaee60c2256cf7002386a3!OpenDocument>;
22. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ru/rules.html>;
23. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_059;
24. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_879;

25. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of The Stockholm Chamber of Commerce. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sccinstitute.com/media/40120/arbitrationrules_eng_webbversion.pdf;

26. Arbitration rules of the United Nations Economic Commission for Europe. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.jstor.org/stable/756880?seq=1#page_scan_tab_contents;

27. ICC Rules of Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>;

28. LCIA Arbitration Rules. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/LCIA_Arbitration_Rules.aspx;

29. UNCITRAL Arbitration Rules. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>;

30. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jus.uio.no/lm/un.arbitration.model.law.1985/>

Література:

Основна література:

1. Yu Prytyka, V Komarov, S Kravtsov ‘Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths’ 2021 3(11) Access to Justice in Eastern Europe 117–128. DOI: 10.33327/AJEE-18-4.3-n000074

2. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. Київ: ВД«Дакор», 2021. 436 с. (С. О. Кравцов – глава 7, с. 246-268)

3. Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В.Комаров,І.В.Яковюк та ін.];за заг.ред. Є.М.Білоусова, І.В.Яковюка. Харків : Право, 2020. 408 с.
4. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів : компендіум / [В. В. Комаров, І. О. Ізарова, С. О. Кравцов та ін.] ; за заг. ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2020. 668 с.
5. Mykhaylo SHEPITKO, Serhii KRAVTSO. AWARD OF INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION COURT AND ITS PROTECTION BY CRIMINAL LAW MEASURES/ Криміналіст первопечатный No 19/2019, P. 74-85
6. Кравцов С.О. Оспорювання рішень Міжнародного комерційного арбітражу як форма судового контролю національними судами. Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. Юридичні науки. 3(110) 2019 С. 8-15
7. Кравцов С.А. Общая характеристика признания и исполнения решений международного коммерческого арбитража. Правоприменение. 2017; 1(2):212-218. DOI:10.24147/2542-1514.2017.1(2).212-218
8. Комаров В.В. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж [Текст] / В. В. Комаров. Х. : Основа, 1995. 301 с.
9. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж [Текст] / В.В. Комаров, В.Н. Погорецкий . Х.: Право, 2009. 164.
10. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди : Монографія / С. О. Кравцов. Х. : "Право", 2014. 232 с.

Додаткова література

1. Винокурова Л. Доктрина «автономности арбитражной оговорки» URL:<http://arb.ucci.org.ua/publ/rept2014reading.pdf>
2. Захватаев В. Н. Комментарии к мировой практике международного коммерческого арбитража. Київ: Алерта, 2015. Кн. 1. 906 с.
3. Кирильчук В. В. Правова природа міжнародного комерційного

арбітражу.

URL:

https://3222.ua/article/pravova_priroda_mjnarodnogo_komertsynogo_arbtraju.htm

4. Любченко Я. П. Виникнення та розвиток альтернативних способів вирішення міждержавних спорів. Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук праць / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін. Харків: Право, 2016. Вип. 32. С. 290–299.

5. О.Т. Волощук, М.О.Гетьманцев Арбітраж ad hoc: поняття та специфічні риси. Юридична Україна. 2019 № 1-2 с.60-68

6. О.В. Коч Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. Правова держава. 2018. №31. С.124 – 133

7. Мінченко Д.А. Умови виконання рішень іноземних судів в Англії за нормами загального права. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Правознавство*. 2017. Т. 22. Вип. 1 (30). С. 95–105.

8. Морозов Є. Визнання та виконання рішення іноземного суду: арбітражна процедура. *Юридичний вісник України*. 2017. № 25 (23–29 червня). С. 11.

9. Теплюк С. М. Застереження про публічний порядок – підстава для відмови у визнанні і виконанні іноземного арбітражного рішення: підходи міжнародних уніфікованих документів. *Вісник господарського судочинства*. 2016. № 5/6. С. 118–123.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

Арбітражного інституту Торгової палати Стокгольма
 (www.sccinstitute.com)

Сайт Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торгової палати
 (www.iccarbitration.org);

Сайт Лондонського міжнародного третейського суду (www.lcia.org);

Сайт Центру арбітражу та посередництва Торгових палат Швейцарії
 (www.swissarbitration.org);

International Handbook on Commercial Arbitration
 (www.kluwarbitration.com);

Сайт Міжнародної асоціації юристів ІВА (www.ibanet.org);

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
 кафедри цивільного процесу
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html>

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття; систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри судоустрою та прокурорської діяльності, написанні наукових статей, , проходити додаткові он-лайн курси з судового адміністрування.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтвержені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Викладач звертає особливу увагу на дотримання політики недопущення плагіату. У разі виявлення ознак порушення правил щодо недопущення плагіату або самостійності написання роботи може бути прийняте рішення про анулювання оцінки за роботу.

Присутність на лекційних та практичних заняття - обов'язкова. Під час як лекційних, так і практичних занять студенти мають право в будь який час ставити викладачеві запитання з відповідної теми та запрошуються брати активну участь у дискусії. Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації). В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

Оцінка за шкалою	Визначення	Оцінка за національною	Оцінка ¹⁶ за 100- бальною шкалою, що

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

ECTS		шкалою для заліку	використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34